

VÝSLEDKY XXI. ROČNÍKU MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÉ SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ URBANISTICKÝ PROJEKT

V loňském roce se již po jednadvacáté mohli studenti vysokých škol, které mají ve svém ateliérovém programu urbanistický nebo územně plánovací projekt, přihlásit do soutěže o nejlepší urbanistický projekt. Soutěž organizuje Ústav prostorového plánování fakulty architektury Českého vysokého učení technického v Praze pod záštitou Asociace pro urbanismus a územní plánování Sponzorsky se na soutěžních cenách a odměnách a na nákladech spojených s vystavením prací pravidel-

ně podílejí Fakulta stavební a Fakulta architektury ČVUT v Praze, Fakulta architektury VUT v Brně, Fakulta architektury STU v Bratislavě, Fakulta architektury Politechnika Wroclawska ve Vratislavi, architektonická kancelář Ateliér 6, ateliér Casua, atelier pro urbanismus a územní plánování U-24, společnost Sekyra Group, společnost Urbanistické středisko Brno, International Visegrad Fund, Združenie pre urbanizmus a územné plánovanie na Slovensku a Česká komora architektů.

Porota zasedla 5. 2. 2016 ve složení Ing. arch. Libor Čížek z ateliéru A6, který byl zvolen předsedou, Ing. arch. Hana Paclová, Ph.D., Magistrát města Ostravy, Ing. arch. Milan Macoun, Česká zemědělská univerzita, dr. Inž. Wawrzyniec Zipser, Fakulta Architektury Politechnika Wroclawska, Doc. Ing. arch. Ivan Kaplan, FSV ČVUT, doc. Ing. arch. Alžbeta Sopiřová, CSc., Fakulta Architektury Slovenského technického učení, Bratislava.

V letošním ročníku bylo hodnoceno celkem 29 prací. 16 projektů pocházelo z ČVUT v Praze, z toho 9 z Fakulty Architektury a 7 z Fakulty Stavební, 6 návrhů z FA STU v Bratislavě a 4 z Wydział Architektury Politechnika Wroclawska. Ač v zastoupení po jedné přihlášené práci se nově soutěže zúčastnili také zástupci z Technických univerzit v Liberci a Ostravě.

Porota konstatovala zejména rozmanitou škálu přístupu k řešení urbanistických problémů. Kladně hodnotila nápad projektu, komplexnost a realističnost navrhovaného řešení, invenci, ale také kvalitu celkové prezentace. Vyzdvihovány byly zejména projekty, stojící na podrobné analýze a identifikaci konkrétních problémů, včetně vědeckého přístupu k řešení proluk v rámci celého historického města. Oceněné urbanistické úlohy byly zpravidla v řešení dovedeny až k detailním návrhům v lidském měřítku. Oceněny byly strategické návrhy řešení komplexních městských problémů, dobře mířená drobná řešení i návrhy dostavby nových urbanistických celků ve vazbě na fungující městské organismy.

V prvním kole hodnocení bylo preferenčními hlasy vybráno 11 prací postupujících do druhého kola. Porota se nakonec shodla na 7 oceněných, jejichž výsledné pořadí bylo určeno na základě srovnání významu prací a jejich výše zmíněných kvalit rozsáhlou diskusí všech porotců.

VYHLÁŠENÍ VÍTĚZŮ

15. března se v prostorách Fakulty architektury ČVUT uskutečnila slavnostní vernisáž výstavy oceněných prací a veřejné vyhlášení vítězů.

V atriu „U jelena“ se sešlo několik desítek diváků a celým vyhlášením provázal sekretář soutěže Ing. arch. Vít Řezáč, který zhodnotil především vzrůstající kvalitu hodnocených prací a rozšiřující se základnu vysokých škol, které se urbanistickým úlohám podrobně věnují.

Diplomy předal děkan Fakulty architektury prof. ing. arch. Ladislav Lábus, Hon FAIA. Ve svém prosluvu zmínil

vzrůstající význam urbanistických soutěží, který, zvláště v kontrastu s velkým měřítkem budovy, ve které se vernisáž odehrává, však stále bojuje o dominantní postavení. Pro studenty se stává cennou zejména příležitost nechat svou práci objektivně posoudit akademickými pracovníky i lidmi z praxe. Studenti tak získávají cennou zpětnou vazbu, která jim může usnadnit nejen další studium na vysoké škole, ale též zorientovat se v praktických aspektech urbanismu ještě před nástupem do praxe.

Hodnota Studentské soutěže O nejlepší urbanistický projekt tkví především v možnosti porovnání přístupu soutěžících z různých vysokých škol a to jak lidmi zvenčí tak především samotnými kantory a studenty. I proto další ročníky otevírají dveře stále většímu množství rozvíjejících se způsobů řešení.

OCENĚNÉ PRÁCE

1. Cena Transferium Smíchov – „mezi nebem a zemí“

Anna Janečková, Lenka Havlíčková,
Markéta Holá

FA ČVUT, Ústav urbanismu,
Ateliér Klokočka

Hodnocení poroty:

Práce přichází s širokým pohledem na problematiku smíchovského prostoru a jeho možný rozvoj.

V nejvyšší měřítkové úrovni se zaměřuje na analýzu a návrh doplnění urbánní struktury celé čtvrti. Analyzuje výjimečnost terénní konfigurace, různorodost, prostupnost a dostupnost území, navrhuje proměnlivou blokovou strukturu ve střídání s řádkovou mezi radlickým údolím a Vltavou. Výrazně sděluje návrh skeletu aktivních

veřejných prostranství s nadřazenou úlohou Transferia Smíchov v klíčové poloze z hledisek dopravních i dostupnosti. Porota ocenila nadhled autorské nad problémy velkého území Smíchova a jejich řešení. Osobitě doplnění struktury čtvrti se zřetelem na prostupnost území, správná koncentrace dopravních aktivit a nabídka inovativních využití jsou cennými výstupy studie.

Transferium je nadějí na uskutečnění většiny důležitého programu a provozu do polohy naproti dnešnímu smíchovskému nádraží. Velkorysá koncepce s víceúrovňovými dopravami a přestupy při respektování klíčových smíchovských urbánních linií je největším přínosem práce. Svědčí o vědomí autorské, že zcela nové využití se nemusí negativně prospat do struktury města, ale naopak ji obohatit.

Další náměty vycházejí z předložené vize celosmíchovského prostoru. Návrhy pro Horymírovo nábřeží a Šemíkuv přístav, Císařskou louku, Kellerův vědecko-zábavní areál a polohu pro novou filharmonii jsou přínosnými podněty, velkou koncepcí vhodně doplňují. Práce má mimořádně vysokou úroveň srozumitelnosti a přímot sdělení, doplněnou vyzrálým grafickým zpracováním. Oprávněně ji také proto porota soutěže postavila do čela hodnocení prací.

2. Cena Nábřeží Holešovice

Martin Stark

FSV ČVUT, K-127, doc. Ing. arch.
Ivan Kaplan, Ing. arch. Petr Kučera,
Ing. arch. Helena Míková

Hodnocení poroty:

Tato urbanistická studie zaujala porotu svým komplexním přístupem ke zpracování v současné době zdevastovaného a urbanisticky roztržitého území části holešovického nábřeží.

Návrh velice dobře řeší novou strukturu možné zástavby s kombinací uzavřených, polootevřených, otevřených bloků a solitérních objektů logicky navazujících na stávající především blokové schéma Holešovic. Navržená zástavba velice dobře reaguje na polohu u řeky a svojí orientací vůči světovým stranám. Vysoce byla hodnocena hierarchizace veřejných, poloveřejných a soukromých prostorů, dopravní řešení automobilové a pěší dopravy v lokalitě. Velkým přínosem je především propojení navrhované zástavby s nábřežím a jeho zobytněním včetně návrhu nové pěší lávky spojující v současné době se stavebně rozvíjející Rohanský ostrov. V návaznosti na novou lávku je velice dobře navržena osa celého území s jasně vyznačeným centrálním prostorem náměstí s výškovou dominantou. Rozhodování poroty bylo u této práce téměř jednohlasné.

3. CENA

Nowy Kleczków (Wrocław)

Lukacz Kaczmarek, Anna Klimczak

Politechnika Wroclawska,
Wydzial Architektury

Hodnocení poroty:

Předmětem řešení byl návrh zástavby bývalých průmyslových oblastí na severních okrajích jádra Vratislavi, který by měl vnést novou kvalitu bydlení v původní struktuře města, při využití přednosti blízkosti centra města, řeky Odry a veřejné zeleně.

Návrh vychází z širších vztahů vyplývajících z analýzy potřeb občanů celého Kleczkova a přilehlých sídlišť. Silný důraz byl kladen na funkci zónování – v podobě třech pásem dělených komunikací. Nejblíže řeky by měly být objekty se službami a na vyšších podlažích apartmány, ve střední části zástavba s obytnými funkcemi a komerční zóna, která oddělí sídliště od frekventované železniční trati na jihu území. Zatímco

celá východní část měla být určena k rekreačním účelům a veřejné zeleni.

Za nedostatek práce se pokládá poněkud schematické řešení hierarchie veřejného prostranství, což ovlivňuje kompoziční strukturu a nedostatek odvážných rozhodnutí v zásadních bodech: propojení funkčně významných veřejných prostorů s nábřežními bulváry.

Porota ocenila komplexní formu řešení, kultivovaný způsob grafické formy, zapojení zeleně a bohatství navržených funkcí.

Odměna

Urbanistická koncepce území Hagibor

Jiří Moos

FSV ČVUT, K-127,
doc. Ing. arch. Petr Durdík

Hodnocení poroty:

Řešené území se nachází na okraji širšího centra Prahy. Ze západu do něho vstupuje nejasná urbanistická struktura mohutných solitérů, ze severu a z jihu k území přiléhají plochy hřbitovů, které je možné považovat za rekreační zázemí lokality. Na východě se k území přimyká obytný soubor na Vinici s již příznivě řešeným parterem i veřejným prostorem v okolí domů. Na svůj kontext a hodnoty v území návrh citlivě reaguje. Systém nových ulic navazuje na vymezenou hierarchii prostor obytného souboru na Vinici a odpovídá i tokům dopravy.

V západní části, kde veřejný prostor není saturován, návrh umísťuje dominantní rekreační zázemí, založené na již vzrostlé kultuře zeleně. Systémem pěších tras je pak tato část skrze území propojena s podružným rekreačním zázemím většího polouzavřeného vnitrobloku ve východní části. Porota ocenila zejména fungující urbanistickou strukturu založenou na nepravidelných polouzavřených blocích, která vyhovuje jak funkčnosti dispozic, tak i venkov-

ních prostor. Proporce a hierarchie prostor i hmot působí příznivým dojmem včetně promenády mezi výstavbou administrativy a obytnou částí.

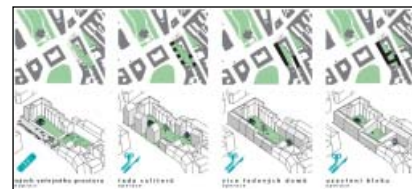
Výhrady porota měla k předimenzování funkční náplně administrativou, byť si uvědomila limity rušné ulice Počernická, na které je reagováno právě tímto typem zástavby.

Odměna

No space – strategie pro postupné využití proluk

Eva Horáková

VUT Brno, Ústav urbanismu,
doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček

Hodnocení poroty:

Práce studentky VUT Brno, Fakulty architektury je zaměřena na problematiku proluk v širším centru města Brna. Proluky obecně jsou problémem téměř každého města a zároveň jsou možným potenciálem pro jeho další rozvoj. Mnohé z těchto ploch jsou neudržované a vytváří ve vnímání města nepřijemná zákoutí, která čekají na novou výstavbu anebo slouží pro odstavování automobilů či umožňují růst náletové vegetaci. Práce je členěna do dvou částí – analytické a návrhové. V analytické části je definován pojem proluky a v širším centru města Brna jsou tato „prázdná místa“ vyhledána a popsána. Studentka rozdělila proluky podle několika kritérií: z hlediska vzniku, přístupnosti, současného stavu, vlastnictví, prostorového uspořádání a podle možnosti či nemožnosti jejího dalšího využívání. Různorodost je prezentována názornými grafickými přílohami. Vymezené stávající proluky jsou srovnány s historickými mapami.

Návrhová část využívá příměr s medicínou a jejími postupy uzdravování nemocného organismu – od nenásilných způsobů až po radikální zásah. Tak i aplikace podle tohoto potupu pak znamená pro určité místo několik mož-

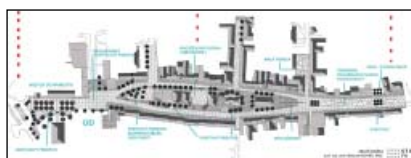
ností řešení – buď využití pouze prostřednictvím jakési „náplasti“ či volba radikálnější léčby – tzv. „plánovanou operací“. Zvolené uzdravovací metody jsou představovány popisem a názornými grafickými schémata.

Práce představuje komplexní zvládnutí problematiky proluk, zejména analytické části – a to jak při samotném definování pojmu, tak i při mapování a popisu těchto ploch v rámci zastavěného území.

Odměna Revitalizácia námestia sv. Egídia v Poprade

Miloš Diežka

FA STU, Ústav územného plánovania a urbanizmu, prof. Ing. arch. Bohumil Kováč, PhD.

Hodnocení poroty:

Návrh rieši revitalizáciu verejného priestoru, historického Námestia sv. Egídia v meste Poprad, na atraktívne obchodno-kultúrno-spoločenské centrum. Námestie má špecifický šošovkovitý tvar pôdorysu a dynamickú morfológiu terénu, v ťažisku citlivo umocnenú niekoľkými dominantami, ktoré dotvárajú celkový priestorový účinok a identitu miesta. Základnou ideou konceptu je jasná funkčná a priestorová špecifikácia a vzájomná väzba jednotlivých častí námestia, ako aj integrácia parterov jednotlivých budov do verejného priestoru. Čitateľná dopravná segregácia obšlužných zjazdových chodníkov, peších trás a pasáží, je dosiahnutá výberom rôznorodých povrchových materiálov. Podobným spôsobom sa diferencujú dynamické – pohybové a statické – obytné časti námestia. Výšková konfigurácia námestia je využitá na stup-

ňovité terasy, ktoré slúžia pre pobyt a posekanie užívateľov, ich podsvietenie súčasne ozvlášťujú celý priestor. Chaotická verejná zeleň sa navrhuje etapovito nahradiť novou výsadbou. Na zjemnenie studenej kamennej a betónovej dlažby je navrhnutý drevený mobiliár a osvetlenie námestia. Cieľom návrhu je dosiahnutie vitality verejného priestoru, spoločenskej akceptácie a dlhodobej udržateľnosti.

Práca má prehľadnú štruktúru od podrobne spracovanej analytickej časti, ktorá skúma historický vývoj verejného priestoru, vzťahy a väzby v rámci užšieho centra mesta, až po podrobne vyhodnotené problémy, konflikty a potenciály. Ideový návrh, založený na zachovaní a podporení identických lokálnych vlastností jednotlivých priestorov námestia, je doplnený novými funkciami, ktoré podporujú vitalitu zažívania priestoru návštevníkmi. Porota ocenila komplexnosť práce od analýz, cez návrh až po projekt stavby. Práca je spracovaná na vysokej grafickej úrovni.

Odměna Verejné priestory: Ružinov

**Erik Blaho, Ladislav Michalka,
Daniela Schuchmannová**

FA STU, Ústav územného plánovania a urbanizmu,
doc. Ing. arch. Ľubica Vítková, PhD.

Hodnocení poroty:

Návrh ateliérovej práce rieši základné funkčné, kompozičné a prevádzkové východiská pre ďalší rozvoj územia mestskej časti Bratislavy – Ružinov,

s cieľom dosiahnuť živé, bezpečné a udržateľné mestské prostredie. Dôkladné mapovanie a vyhodnocovanie riešeného územia je zavŕšené swot analýzou, ktorá je východiskom pre návrh koncepcie. Hlavná stratégia revitalizácie a rozvoja mestskej časti je založená na funkčnej diferenciacii verejných priestorov, odstránení bariér v uzlových bodoch, hierarchii dopravných ťahov, doplnení a prepájani peších a cyklistických trás, podporujúcich orientáciu a identifikáciu sa s priestorom a revitalizácii plôch verejnej zelene. Navrhované zásahy citlivo vnikajú do existujúcej štruktúry, dopĺňajú verejné priestory o nové pešie a pobytové aktivity, oživujú parter, adaptujú nekvalitné, neudržiavané voľné plochy, revitalizujú vnútrobloky, reorganizujú a segregujú dopravu. Výsledkom práce je zovšeobecnený návrh regulatívov pre intervencie, novú výstavbu a prestavbu vo verejných priestoroch.

Preddiplomová práca pozostáva z rozsiahlej analytickej časti, ktorá je dobrým východiskom pre vytvorenie živého mestského prostredia, podporujúceho sociálnu udržateľnosť. Cieľom práce je dosiahnuť ľahko dostupný, prívetivý, bezpečný, atraktívny verejný priestor, ktorý slúži pre aktívny oddych, organizované aj neformálne stretnutia obyvateľov a návštevníkov. Základná koncepcia zvýšenia kvality prostredia je založená na urbanistických zásahoch do funkčne diferencovaných verejných priestoroch mestskej časti Bratislavy – Ružinov. Ateliérová práca má prehľadnú štruktúru, jasnú a čitateľnú grafiku.

Více informací o soutěži a sborník oceněných projektů včetně autorských zpráv najdete na internetové adrese www.gis.cvut.cz.

*Ing. arch. Zuzana Krmelová
Fakulta architektury ČVUT*